

Birleştirilmiş Sınıflı İlkokullarda Yaşanan Yönetsel Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Administrative Problems in Primary Schools with Combined Classes and Solution Suggestions

Emrah BOZDOĞAN¹ Soner POLAT²

Öz

Bu araştırmanın amacı birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri ortaya koymaktır. Araştırma nitel araştırma türünde olup olgubilim deseni kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Sivas'taki ilkokullarda görev yapan, kolay ulaşılabilir durum örneklemesine göre seçilmiş 8 müdür yetkili öğretmen oluşturmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile verilere ulaşılmış, içerik analizi kullanılarak veriler çözümlenmiştir. Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunların personel hizmetlerine, öğrenci hizmetlerine, eğitim ve öğretim hizmetlerine, okul işletmesine dair sorunlar olduğu anlaşılmıştır. Personel hizmetlerine dair personel ihtiyacının giderilmesi için velilerden destek alınırken, mevcut personelin disiplin sorunlarına hizmet içi eğitimlere yönlendirme ve sıkı denetim yapmak çözüm olarak uygulanmaktadır. Öğrenci hizmetlerine dair yönetsel sorunlar köy muhtarıyla, velilerle iletişim kurularak çözülmeye çalışılmaktadır. Eğitim-öğretim hizmetlerine dair yönetsel sorunlar; başka okul yöneticilerine danışarak, okul-aile birliğini faaliyete geçirerek, veli ve öğrencilerin desteğini alarak, kamu kurumlarından ve vakıflardan materyal desteği sağlayarak çözülmeye çalışılmaktadır. Okul işletmesine dair yönetsel sorunlar müdür yetkili öğretmenlerin şahsi çabalarıyla okula yakın çevreyle iletişim kurması suretiyle çözülmeye çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Birleştirilmiş sınıflı ilkokullar, müdür yetkili öğretmen, yönetsel sorunlar, çözüm önerileri

Abstract

The aim of this research is to reveal the administrative problems experienced in primary schools with multigrade classes and the possible solutions to these problems. The research is in the type of qualitative research and was conducted using the phenomenology pattern. The study group of the research consisted of 8 principal authorized teachers who were selected according to the easily accessible situation sampling, working in primary schools in Sivas in the 2021-2022 academic year. Data were obtained with a semi-structured interview form, and the data were analyzed using content analysis. It has been understood that the administrative problems experienced in primary schools with multigrade classes are related to personnel services, student services, education and training services, and school management. While getting support from the parents to meet the personnel needs for personnel services, directing the existing personnel to in-service trainings and strict supervision are implemented as a solution to the disciplinary problems of the existing personnel. Administrative problems regarding student services are tried to be solved by communicating with the village headman and parents. Administrative problems related to education and training services; It is tried to be solved by consulting other school administrators, activating the school-parent union, getting the support of parents and students, and providing material support from public institutions and foundations. Administrative problems related to school business; by getting the support of benefactors, parents, headman, foundations; correspondence problems are tried to be solved with the help of personal telephone and personal mobile internet.

Keywords: Combined Class Primary Schools, Principal Authorized Teacher, Administrative Problems, Solution Suggestions.

¹ Öğretmen, Sivas İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Sivas - Türkiye, emrahbdgn01@gmail.com orcid.org/0000-0001-5252-8390

² Prof.Dr., Kocaeli Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kocaeli - Türkiye, spolat@kocaeli.edu.tr orcid.org/0000-0003-2407-6491

GİRİŞ

Değişim ve dönüşüm geçiren dünyada her alanda birçok değişim yaşanırken bu değişimden en fazla etkilenen alanlardan birisi de eğitimidir. Dünyada değişen siyasi roller, iyice belirgin hale gelen bireyselleşme algısı, dünyayı derinden etkileyen ekonomik gelişmeler eğitimi ve eğitim kurumlarını doğrudan etkilemektedir (Altan, 2018: s. 1581). Bu değişimi olumlu yönde gerçekleştirmek, eğitim alanında mükemmelliği yakalamak, her alanda kalkınmayı sağlamak, gelişmiş ülkelerle yarışabilmek adına öğretmenin okuldaki ve sınıftaki rolü önem arz etmektedir. Bir okulun genel anlamda iyi bir okul olarak kabul edilmesi öğretmenin öğrencilerine verdiği eğitimin kalitesine de bağlıdır (Gözler, 2009: s. 1). Ülkemizde ilk ve ortaöğretim mecburidir, her birey eğitim alma hakkına sahiptir ve bu durum yasalarla güvence altına alınmıştır. 24.06.1973/14574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 7. Maddesi ile bu güvence sağlanmıştır. Bu yasal güvenceyle birlikte devletin her bireye fırsat eşitliğini sağlayarak eğitim imkânını sunması beklenmektedir.

İnsan sayısının az olduğu yerleşim yerlerinde, öğrenci sayısının az olması ve ihtiyaç duyulan yeterli düzeyde öğretmen kadrosunun bulunmaması nedeniyle farklı seviyelerdeki öğrenci sınıflarının birleştirilmesiyle ortak bir sınıf meydana getirilmesi neticesinde bir öğretmen tarafından bu ortak sınıfın yetiştirilmesine birleştirilmiş sınıf öğretimi denmektedir (Tekişik, 1989: s. 12). Nüfusun çok seyrek olduğu köylerde her sınıf seviyesi için ayrı bir derslik açmanın ekonomi açısından zor olması, köylerden kente göç hareketliliğinin fazla olması, öğretmen azlığı, taşınabilir olarak faaliyet gösteren köylerde yeniden okul açılması gibi sebepler birleştirilmiş sınıf uygulamasını zorunlu hale getiren ekonomik ve sosyal sebepler olarak nitelendirilebilir (Sıdekli vd 2015: s. 312).

Ülkemizde kanunların gereği olarak devlet, bireylerin eğitim imkânlarını kent köy ayrımı yapmadan sağlamaya çalışmaktadır. Türkiye’de kentlerden uzak yerleşim yerlerinde, kırsal noktalarda; ulaşım imkânlarının zor olması, nüfusun seyrek olması, dağınık ve düzensiz yerleşmelerin olması, zorlu iklim ve arazi şartlarının bulunması gibi birçok sebeple buralarda şehir merkezlerindeki gibi tüm eğitim ihtiyaçlarını karşılayabilecek nitelikli okulların kurulması oldukça zordur (Döş ve Sağır, 2013: s. 238). Bu engeller nedeniyle eğitim sistemimizde birleştirilmiş sınıf uygulaması zaruri hale gelmiştir ve uzun senelerdir uygulanmaktadır.

Birleştirilmiş sınıflı ilkokullar dünyada birçok ülkede gerçekleştirilen, eğitimde zorunlu bir uygulamadır. Kırsal kesimlerde birleştirilmiş sınıflı eğitim yapan okullar her ne kadar tam manasıyla eğitimin sorunlarına çare olmasa da köylerdeki eğitim seviyesini artırması bakımından iyi bir fırsat olarak görülebilir (Little, 1994: s. 1). Birleştirilmiş sınıf uygulaması Avrupa ülkelerinin neredeyse tamamında, ABD’de, Japonya’da ve dünyanın birçok ülkesinde gerçekleştirilmektedir (Köksal, 2006: s. 8). Ülkemizde de yoğun bir şekilde uygulanan birleştirilmiş sınıf uygulaması zorunlu olarak ve asgari ölçekte eğitimde fayda sağlama adına uygulanmaktadır. Türkiye’de de uygulanan birleştirilmiş sınıf uygulaması öğretmen ihtiyacı, öğrenci azlığı ve fiziki imkânların yetersiz olmasından dolayı eğitim sistemimize girmiş olan bir uygulamadır. Türkiye’de de köy okulu dendiğinde akla gelen ilk kavramlardan birisi birleştirilmiş sınıf kavramıdır. Ülkemizde 1951 senesinde köy okullarını araştırmak, incelemek ve bu okulların sorunlarına çözüm önerileri sunması için ülkemize davet edilen K.V.Wofford yaptığı birtakım çalışmalar neticesinde hazırladığı raporda “sınıf sistemi” kavramı yerine “grup sistemini” tavsiye olarak sunmuş olup bu önerdiği sistemin hedefi 1, 2 ve 3. sınıfları ayrı 4 ve 5. sınıfları ayrı bir grupta toplayarak, her grup içinde her sene, birbirine eşit zorlukta öğretim programlarını uygulamaya koymaktır (Binbaşoğlu, 1999: s. 2). Ülkemizdeki köy nüfusunun şehir nüfusuna göre 1970’lere kadar fazla olması birleştirilmiş sınıf uygulamasını zorunlu kılmıştır.

Taşınabilir eğitime olan yönelime rağmen Türkiye’deki her dört okuldan birisinin köy okulu olduğu ve bunların da yaklaşık dörtte birinin birleştirilmiş sınıflı ilkokul olduğu görülmektedir (KODA, 2019: s. 12). Birleştirilmiş sınıf uygulaması ülkemizin bir gerçeği olarak uzun yıllardır

eğitim sistemimizin parçasıdır. Mevcut koşullar ve imkânsızlıklar devam ettiği sürece ülkemizde zorunlu olarak uygulanmaya devam edecek olan bir uygulamadır.

Birleştirilmiş sınıflı okullarda okuyan çocuklar bilgiye kendi kendine ulaşma şansı yakalar, edindiği bilgileri akranlarıyla paylaşır, yapılandırır, öğrenciye sorumluluk verilerek onların kendine güvenlerini de arttırılabilir (Arslan, 2013: s. 21). 11 ülkeyi kapsayan araştırmada birleştirilmiş sınıfta okuyan öğrencilerin akademik başarılarının, insan ilişkilerinin ya da davranışlarının olumsuz yönde etkilenmediği sonucuna ulaşılmıştır (Aktaran: Çıkrık, 2017: s. 29). Birleştirilmiş sınıfta eğitim gören öğrenciler bir önceki yıla ait olan eksik kazanımlarını giderme şansına sahip olurken örtük öğrenme ile bir üst sınıftaki derslere yönelik olarak hazırbulunuşluk düzeyleri yüksek olmaktadır (Eroğlu, 2015: s. 19). Bilgilerden hareketle birleştirilmiş sınıfların olumlu taraflarının da bulunduğunu söyleyebiliriz.

Birleştirilmiş sınıflı okulların avantajlarından bahsederken birçok dezavantajının da bulunduğunu söyleyebiliriz. Öğretmenin okulda öğretmenlik rolünü üstlenirken aynı zamanda müdür ve hizmetli gibi rolleri de üstlenmek zorunda olması; derse girdiği sınıfa ihmal etmesine ve rol karmaşası yaşamasına neden olmaktadır. (Dursun, 2006: s. 48). Birleştirilmiş sınıflı okulların ağır koşulları, zaman yetersizliği gibi durumlar sınıfta eğitimin hedeflerine ulaşmasını zorlaştırabilir (Köksal, 2009: s. 18). Öğretmenin ödev vererek dönüşümlü ders anlattığı gruplara yeterli zaman ayırması oldukça zordur. Birleştirilmiş sınıflarda eğitim yapan öğretmenlerin deneyimsiz olması ve birleştirilmiş sınıf konusunda yeterli eğitimi almamış olması, bu sınıflarda görev yapmalarını güçleştirmektedir (Köklü, 2000: s. 34). Köy şartlarında bulunan birleştirilmiş sınıflı okullarda ders araç ve gereçlerinin yetersiz olması, ders materyallerinin teknolojik donanımdan yoksun olması derslerin etkileşimli bir biçimde işlenmesini olumsuz etkilemektedir (Summak vd 2011: s. 1229).

Genel olarak köylerde ve kırsal alanlarda bulunan birleştirilmiş sınıflı ilkokullarla alakalı olarak yapılan araştırmaların birçoğu bu okullardaki öğretime yöneliktir. Bu okullarda görev yapan öğretmenler bir yandan eğitim-öğretim yaparken diğer yandan okulun yönetimiyle de ilgilenmek durumunda kalmaktadırlar. Eğitim sistemimizin önemli bir parçası olan birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yöneticilik rolünü üstlenecek müstakil bir idari kadro bulunmamaktadır. Bu okullarda görev yapan bir sınıf öğretmeni, müdür yetkili öğretmen olarak görevlendirilir. 26.07.2014/29072 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığının Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde yer alan 42. Madde’ye göre: “Bağımsız müdürlüğü bulunmayan ilkokullarda sınıf öğretmenlerinden biri müdür yetkili öğretmen olarak görevlendirilir. Müdür yetkili öğretmen, müdürün görev, yetki ve sorumluluklarını üstlenir.” hükmü yer almaktadır. Birleştirilmiş sınıfta öğretim yapan müdür yetkili öğretmen bir yandan eğitim-öğretim faaliyetlerini gerçekleştirirken diğer yandan da okulun yönetsel işlerini de üstlenmek durumunda kalmaktadır.

2012 senesinde yürürlüğe giren Büyükşehir Yasası ile ülkemizdeki köylerin yarısına yakını köy statüsünden çıkarılıp mahalle statüsü aldığı için birçok köye ait olan istatistik, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kent verileriyle yayımlanmaktadır (Köy Okulları Değişim Ağı[KODA], 2019: s. 12). Mevcut istatistiksel verileri de ele aldığımızda Türkiye’deki ilkokul sayısı 25.576 iken köy okulu sayısı ise 6.200’dür (MEB, 2021). Büyükşehir statüsünde yer alan 30 ilimizde yer alan köy okullarını da hesapladığımızda Türkiye’deki birleştirilmiş sınıflı ilkokul sayısının 7.000 civarı olduğu tahmin edilmektedir (KODA, 2019: s. 12). Bu veriler, eğitim sistemimiz için oldukça fazla bir oranı ortaya koymaktadır.

Türkiye’de Bakanlık seviyesinde birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan ilkokullar yerleşik bir okul olarak tanımlanmadığı için bu okullara yönetici ataması yapılmamaktadır ve burada çalışan öğretmenlerden birisi “müdür yetkili” olarak görevlendirilmektedir (Tosun ve Filiz, 2017: s. 980). Müdür yetkili öğretmen, sınıfında farklı sınıf seviyelerinden öğrencilerine öğretim yaparken aynı zamanda okulun idari işleriyle de ilgilenmek durumundadır. Müdür yetkili öğretmen; gereken toplantılara katılmak, okulun ihtiyacı için maddi kaynak bulmak, okulu temiz tutmak, okulun ısınmasını sağlamak, okulun resmi yazışmalarını yapmak, bozulan ve eskiyen

malzemelerini tamir etmek veya değiştirmek, çevreyle iletişimini sağlamak gibi birden fazla kişinin yapması gereken birçok işi ve hizmeti yapmak durumundadır (Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü[ÖYGM], 2019: s. 60). Ağır iş yükü ve zorlu şartlar altında görev yapan birleştirilmiş sınıf öğretmenleri birçok yönetsel sorun yaşamaktadırlar ve yaşadıkları sorunlara çözüm bulmakta oldukça zorlanmaktadırlar. Yönetsel anlamda birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda en fazla okulun işletilmesine dair sorunlar yaşandığı, temizlik, okula maddi ve mali kaynak sağlama konularında büyük sorunlar yaşandığı dile getirilmektedir (Arslan, 2013: s. 97). Birleştirilmiş sınıflı ilkokulların yönetsel sorunlarını detaylarıyla tespit etmek ve bu sorunlara çözümler geliştirmek eğitimin niteliğini artırma adına oldukça önemlidir. Günümüz koşullarında koşulların hızla değiştiği bir ortamda birleştirilmiş sınıflı ilkokulların da koşullarının günden güne değiştiği bir gerçektir. Yapılan araştırmalar birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan sorunları ve bu sorunlara yönelik geliştirilen çözümleri ortaya koysa da eğitim koşullarının dinamizmini düşünerek günümüz koşullarına uygun yeni araştırmalar ortaya koyabilmek önemlidir.

Konuyla ilgili mevcut araştırmaları incelediğimizde; Arslan (2013) "Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetimle İlgili Sorunlarının İncelenmesi" yüksek lisans tezinde 2012-2013 eğitim-öğretim yılı sınırlılığında evren ve örneklemi Kayseri ilindeki Kocasinan, Pınarbaşı, Talas, Develi ve Melikgazi ilçelerindeki 67 müdür yetkili öğretmenden 45 müdür yetkili öğretmene ulaşılmış, veri toplama aracı olarak anket formu uygulanmış ve sonuç olarak; personel özlük işlemlerinin, öğrencilerin güvenlik önlemlerinin alınmasının, ders araç ve gereçlerinin temin edilmesinin, okul-aile birliğinin kurulamamasının, okulun temizlik işlerinin ve okula kaynak temin edilmesinin birleştirilmiş sınıflı okullarda en fazla yaşanan yönetsel sorunlar olduğu belirtilmiştir.

Gözler ve Çelik (2013) "Birleştirilmiş Sınıflı Okulların Yönetim Problemleri" Kubanç ve Şama (2017) "Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşler: Van İli Örneği" Akdoğan (2007) "Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar" Tosun ve Filiz (2017) "Müdür Yetkili Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Ekonomik ve Okul İşletmesiyle İlgili Sorunlar" Çıkrık (2017) "Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Sorunları (Denizli ve Erzurum Örnekleri)" konulu araştırmalarda genel anlamda okul işletmesine bağlı olarak; okula kaynak sağlanması, bakım ve onarım işleri, teknolojik eksiklikler, mevzuat bilgisi; eğitim-öğretim boyutuna bağlı olarak okul ve ders araç-gereç eksikliği, eğitim-öğretime ayrılması gereken zamanın yetersiz olması en fazla yaşanan sorunlardandır. Öğrenci işlerine bağlı olarak öğrencilerin kayıt ve devamsızlık sorunları, velilerin kayıtsız ve ilgisiz oluşu ortaya çıkan sonuçlardır. En az sorunun personele dair yaşanan sorunlar olduğu sonuç olarak belirtilmiştir. Tespit edilen bu sorunlar ülke coğrafyasını düşündüğümüzde yöreye, bölgeye göre çeşitlilik ve farklılık gösterebilmektedir. Bu konuda araştırmaların tüm ülke sathında yapılması ve yöreye ve bölgeye özgü sorunların da ortaya çıkarılması önemlidir. Birleştirilmiş sınıflı ilkokulların her geçen yıl koşullarının değiştiği yadsınamaz bir gerçektir. Bu gerçeklik, yeni tespitlerin ve sonuçların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu araştırmamızda birleştirilmiş sınıflı ilkokulların güncel yönetsel sorunlarını tespit etmek ve bu sorunlara geliştirilen çözüm önerilerini ortaya koymak açısından önemlidir.

Bu araştırmada birleştirilmiş sınıflı ilkokulların yönetsel sorunlarını ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerini bu okullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin görüşlerine göre ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı birleştirilmiş sınıflı ilkokulların yönetsel sorunlarını tespit etmek ve bu sorunların çözüm yollarını araştırmaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunlar nelerdir?

2. Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunlara getirilen çözüm önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada birleştirilmiş sınıflı ilkokulların yönetsel sorunlarını ve bu sorunlara getirilecek çözüm önerilerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma insanın kendi özelliklerini anlaması, bilinmeyen yanlarını çözmesi ve gayret sarf etmesiyle oluşturduğu sosyal yapı ve sistemlerin derinliklerini anlayabilmek üzere ortaya koyduğu bilgi üretme yollarındandır (Baltacı, 2019: s. 370). Nitel araştırma yaparken çoğunlukla gözlem, görüşme, doküman ve söylemlerin analiz yapılması gibi nitel veri toplama teknikleri kullanılmaktadır (Baltacı, 2019: s. 370). Nitel çalışmada çalışmayı yapan kişi, sorularla hakikatlerin izini sürerken kendisine yöneltilen cevapların öznelliğine değer verir ve olaylar arasında neden sonuç ilişkisi kurmamaya gayret gösterir (Karataş, 2015: s. 63).

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji araştırma deseni kullanılmıştır. Fenomenolojinin varmak istediği hedef insanların tecrübelerini ve yaşantılarını kavramaktır (Van Manen, 2007: s. 12). Günlük hayattaki olaylar, tecrübeler, algılar sonucu karşımıza çıkan olguları anlayabilmemiz için derin ve detaylı bir anlayışa sahip olmamız gerekir (Tekindal ve Arsu, 2020: s. 157). Türkçe karşılığı olgubilim olan fenomenoloji araştırma deseni bize araştıracağımız konularda detaylı bilgilere ulaşma fırsatı sunabilir.

Bu çalışmada “Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunlar ve bu sorunlara getirilen çözüm önerileri” kavramını bir olgu olarak ele aldığımızda, müdür yetkili öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşadığı yönetsel sorunlar ve bu sorunlara getirdikleri çözüm önerilerini doğal ortamda incelemek amacıyla çalışmada olgubilim araştırma deseninin kullanılması tercih edilmiştir.

Katılımcılar

Bu çalışmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Sivas il genelinde yer alan birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda görev yapan toplam 77 müdür yetkili öğretmen oluşturmaktadır. Tüm dünyada ve ülkemizde COVID-19 salgın süreci devam ettiği için veri toplamak üzere ZOOM uygulaması aracılığıyla müdür yetkili öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Geleneksel yöntemleri kullanmak mevcut koşullarda zor olduğu için kolay ulaşılabilir örnekleme yönteminin kullanılması tercih edilmiştir. Çalışma kapsamında birleştirilmiş sınıflı ilkokulların yönetsel sorunları ve yönetsel sorunlara getirilen çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla 8 kişi ile görüşme yapılmıştır.

Tablo 1. Müdür Yetkili Öğretmenlere Ait Demografik Bilgiler

Katılımcı	Cinsiyeti	Hizmet Yılı
K1	Erkek	10-15 Yıl
K2	Kadın	5-10 Yıl
K3	Kadın	5-10 Yıl
K4	Kadın	1-5 Yıl
K5	Erkek	1-5 Yıl
K6	Kadın	1-5 Yıl
K7	Erkek	5-10 Yıl
K8	Kadın	5-10 Yıl

Veri Toplama Araçları

En az iki kişi arasında sözel bir iletişim tekniği olan görüşme, genelde yüz yüze yapılsa telefon gibi teknolojik araçlar ile anlık görüntü ve ses sağlayan iletişim vasıtalarıyla da yapılabilmektedir (Yüksel, 2020: s. 548). Farklı şekillerde karşımıza çıkan görüşmelerden biri de

yarı yapılandırılmış görüşmelerdir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde görüşmedeki soruları hazırlayıp planlı bir görüşme ayarlar ve görüşmenin sürecine göre farklı sorularla görüşmenin akışına etki edebilmektedir (Yüksel, 2020: s. 549). Bu araştırmada, araştırmacı aracılığı ile verilerin toplanmasında uzman görüşü alınarak geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında hazırlanan görüşme formunda görüşmeye katılan müdür yetkili öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflı ilkokulda yaşadıkları yönetsel sorunlar ve bu sorunlara geliştirdikleri çözüm önerilerini incelemeye dönük toplamda iki soru sorulmuştur. Araştırmada kullanılan görüşme formu, araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanmış ve sonrasında Eğitim Bilimleri alanında uzman bir öğretim üyesi tarafından yapı, kapsam ve dil geçerliği açısından incelenmiştir. Yapılan bir pilot uygulamada görüşmenin ortalama 20 dakikalık bir süreyi içereceği anlaşılmıştır.

Araştırma kapsamında bileştirilmiş sınıflı ilkokulların yönetsel sorunları ve yönetsel sorunlara getirilen çözüm önerilerini ortaya koymak amacıyla 8 kişi ile görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılmadan önce görüşmeye katılacak kişilere hakları ve araştırma süreci hakkında detaylı bilgiler verilerek yetkililerden gerekli izinler alınmıştır. Araştırmanın amacı çerçevesinde görüşme kapsamında birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlere sorulan sorular aşağıdaki gibidir:

1. Müdür yetkili öğretmen olarak birleştirilmiş sınıflı bir ilkokulda yaşadığınız yönetsel sorunlar nelerdir?
2. Birleştirilmiş sınıflı bir ilkokulda yaşadığınız yönetsel sorunlar karşısında uyguladığınız çözümler nelerdir?

Verilerin Analizi

Araştırmada veriler toplandıktan sonra ses kayıtları Microsoft Word programı vasıtasıyla yazıya dökülmüş olup, 18 sayfa ham veri dokümanı elde edilmiştir. Görüşmelerde sorulan sorulara verilen yanıtlar analize tabi tutulmuştur. Eksik bilgi ve veri içeren cevaplar araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.

Müdür yetkili öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen verilerin analizi, nitel veri analizi tekniklerinden içerik analiz yöntemi kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmiştir. İçerik analizi, metinlerden elde edilen verilere ilişkin tarafsız ve sistematik bilgiler çıkarmayı hedef olarak belirleyen bir araştırma yöntemidir (Koçak ve Arun, 2006: s. 22). İçerik analizi neticesinde birtakım bilgiler tarafsız ve sistematik bir biçimde ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada yazılı hale dönüştürülen kayıtlar detaylı bir biçimde okunarak incelenmiş olup birtakım kodlara ve boyutlara ulaşılmıştır. Araştırmada kullanılan kodlar, görüşme formuna ve literatüre uygun olarak oluşturulmuştur. Tespit edilen kodların ortak noktaları belirlenmiş olup alt temalar ve temalar ortaya konulmuştur. Görüşmeye katılanların doğrudan anlatımları aktarılmış olup görüşleri açıkça yansıtılmıştır. Katılımcıların rumuzları, doğrudan aktarılan görüşleri içeren cümlelerin sonunda belirtilmiştir. Katılımcılarla uzun süreli etkileşim kurulması ve uzman incelemesi sonucunda geçerlik sağlanmaya çalışılmıştır. Son safhada varılan betimlemeler değerlendirilmiş olup neden-sonuç ilişkileri açıklanarak birtakım sonuçlara varılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunlar ve bu sorunlara geliştirilen çözüm önerilerini belirlemek amacıyla oluşturulan alt problemlere göre yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan sorunlara ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunlar nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu alt probleme cevap bulmak amacıyla öğretmenlere “Birleştirilmiş sınıflı bir ilkokulda ne gibi yönetsel sorunlar yaşıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

Bu bölümde birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan sorunlar temasına ait veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur (Tablo 2).

Gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde müdür yetkili öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflı bir ilkokulda görev yaparken yaşadıkları yönetsel sorunlar; personel hizmetleri, öğrenci hizmetleri, eğitim-öğretim hizmetleri ve okul işletmesine dair sorunlar olmak üzere dört alt tema olarak belirlenmiştir. Bileştirilmiş sınıflı bir okulda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin personel hizmetlerine dair yaşadıkları sorunları ele aldığımızda okulda temizlik, soba yakma, kömür taşıma gibi beden gücüne dayanan ve oldukça vakit alan işleri yapan bir yardımcı hizmetli personelin bulunmaması sorun olarak öne çıkmaktadır. Personelin müstakil idareciler gibi yıllık izin hakkına sahip olmaması, müdür yetkili öğretmenlerin adaylık işlemlerini kendi başına gerçekleştirmek durumunda kalması, personelin sicil işlemlerini gerçekleştirmek için gerekli kurumsal internet alt yapısının ve teknolojik araçların olmaması sorun teşkil etmektedir.

...acil durumlarda müstakil idareciler gibi izin alma hakkımız yok ama ne hikmetse hem müdür hem öğretmeniz. Normal öğretmen gibi yaz tatili ve yarıyıl tatillerini beklemek durumundayız. Elbette öğrencilerin eğitime devam edebilmesi adına böyle olması gerekiyor ama bizim de özel, acil durumlarımız oluyor. Biraz tolerans tanınabilir bence (K4).

Bu yönetsel konularda destek sağlayacak bir kılavuzun olmaması da müdür yetkili öğretmenlerin bahsettiği sorunlardandır. Öğrenci hizmetlerine dair yaşanan yönetsel sorunları ele aldığımızda teknolojik eksiklikler düzleminde okulda akıllı tahtaların olmasına rağmen onları aktif kullanabilecek internet alt yapısının bulunmaması, velilerin öğrencilerin kayıt ve devamsızlık işlemlerine karşı kayıtsız ve ilgisiz olması sorun teşkil etmektedir.

İnternetin ve telefonun olmaması okulun iletişimini zorlaştırıyor. İşlerimi şahsi telefonumla halletmeye çalışıyorum. Merkezdeki okullar gibi akıllı tahtamız var ama interneti olmayınca kendi internet paketimden sınırlı kullanabiliyorum (K1).

Kurumsal bir internet okulda yok. İnternete kendi şahsi mobil hattımdaki paketimi kullanarak girmeye çalışıyorum. O da çok randıman vermiyor. Özlük işlemlerini iyi kötü kendi internetimi kullanarak öğrencileri ödevlendirip halledebiliyorum fakat MEBBİS'e sicil işlemlerimin çoğunu işleyemiyorum. Milli Eğitim'in kurumsal interneti olan bir yerde bu işlemi gerçekleştirmek durumunda kalıyorum. Bazen başka bir okuldan, bazen de ilçeye evrak işlerimi halletmek üzere gittiğimde gerçekleştirebiliyorum (K3).

Tablo 2. Birleştirilmiş Sınıflı İlkokullarda Yaşanan Yönetsel Sorunlar

Alt Temalar	Kategoriler	Katılımcılar
Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda personel hizmetlerine dair yaşanan yönetsel sorunlar	Personelin izin işlemlerine dair işlemler	(K3, K4)
	Personelin adaylık işlemlerine dair sorunlar	(K6)
	Personelin disiplin işlemleriyle ilgili sorunlar	(K8)
	Personelin sicil işlemleriyle ilgili sorunlar	(K1, K3)
	Yardımcı hizmetli işlemleriyle ilgili sorunlar	(K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda öğrenci hizmetlerine dair yaşanan yönetsel sorunlar	Teknolojik eksiklikler	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Öğrenci kayıt işlemleriyle ilgili sorunlar	(K3, K5)
	Öğrenci devam işlemleriyle ilgili sorunlar	(K3, K5, K6, K7)
	Veli ile ilişkiler	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda eğitim ve öğretim hizmetlerine dair yaşanan yönetsel sorunlar	Rehberlik hizmetlerinde yaşanan sorunlar	(K1, K2, K3, K4, K6)
	Okul aile birliğinin kurulamaması	(K1, K2, K3, K7)
	Yıllık öğretimin planlanması	(K8)
	Ders araç ve gereçlerinin temin edilmesi	(K1, K2, K3)
	Öğretimin yapılmasıyla ilgili sorunlar	(K2, K3, K4, K5, K7, K8)
	Sosyal kulüp çalışmalarının yapılması	(K1, K2, K3, K8)
Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda okul işletmesine dair yaşanan yönetsel sorunlar	Kız çocuklarının okullaşması	(K3, K8)
	Okul güvenlik işlemleriyle ilgili sorunlar	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Okul binası onarım işleriyle ilgili sorunlar	(K1, K2, K3, K7)
	Okulun temizlik işleriyle ilgili sorunlar	(K8)
	Okulun yazışma işleriyle ilgili sorunlar	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Okulun hesap işleriyle ilgili sorunlar	(K3)
	Okula kaynak sağlanması ile ilgili sorunlar	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)

Eğitim ve öğretim hizmetlerine dair yaşanan sorunları ele aldığımızda müdür yetkili öğretmenlerin hem öğretmenlik hem de idarecilik vasfına sahip olması iki göreve de kendilerini tam anlamıyla veremediklerini ortaya koymaktadır. Zaman, enerji ve imkânların kısıtlı olması da mevcut durumun yönetilmesini zorlaştırmaktadır.

Hem müdürlük hem öğretmenlik görevini sürdürüyorum, birkaç sınıfa bir arada eğitim veriyorum aynı zamanda. Hangi yöne yönelsem diğer tarafın işleri aksiyor. Yönetim işlerine baksam öğretim, öğretim işlerine baksam yönetim işleri sekteye

uğruyor. Bazen ne yapacağımı şaşırıyorum. Müfettişler geldiğinde sanki her şey güllük gülistanlık gibi her şeyi halledebileceğimi söylüyorlar. Eski hikâyelerini anlatıp nasihatte bulunuyorlar bir de üstüne soruşturma açıyorlar. Böyle bir denetim sistemi olmaz, müdür yetkili öğretmen olarak hangi yükün altından nasıl kalkalım? İdari işler de aksıyor, eğitim-öğretim de aksıyor maalesef. Birleştirilmiş sınıflı köy okulları denetlenirken bazı noktalarda anlayışlı olmak gerekiyor diye düşünüyorum (K2).

Ders araç ve gereçlerinin okullarda sınırlı olduğu anlaşılırken rehberlik ve sosyal kulüp faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinin de kısıtlı olarak yapılabildiği ve kâğıt üzerinde kaldığı dile getirilmektedir. Yıllık öğretimin planlanmasının yapılmasında gerek uzaktan eğitime geçilmesi gerek kar tatillerinin olması sebebiyle planın havada kalmasına, kâğıt üzerinde kalmasına yol açtığı söylenmektedir.

...dediğim gibi öğretim faaliyetlerini özel bir çaba harcayarak sürdürüyoruz. İdari işlerin de kimi zaman birikmesi rehberlik faaliyetlerinin ve sosyal kulüp faaliyetlerinin kâğıt üzerinde kalmasına yol açabiliyor. Belirli gün ve haftaları elimizdeki imkânlarla kutlamaya çalışıyoruz. Kısıtlı imkânlarla oluşturduğumuz faaliyetleri okulda kendi çapımızda az sayıdaki panolarda sergilemeye çalışıyoruz (K6).

Okul-aile birliğinin velilerin kayıtsız olmalarından dolayı oluşturulamaması, oluşturulsa da kâğıt üzerinde kalması sorun teşkil etmektedir. Kız çocuklarının okullaşmasının büyük oranda çözüldüğü fakat sorunun tam anlamıyla ortadan kalkmadığı, bazı ailelerin bu konuda tutucu oldukları sorun olarak dile getirilmektedir.

Bundan birkaç yıl öncesine kadar kız çocuklarını okula gönderme konusunda isteksiz olan aileler vardı. Ancak son dönemlerde göndermeyen tek tük kaldı diyebilirim. Genel olarak kız çocuklarını okula gönderme konusunda epeyce yolalinsa da sorun tam manasıyla çözülmüştür diyemem (K3).

Okul işletmesine dair sorunları ele aldığımızda okulun çevresinde gezinen başıboş hayvanların güvenlik sorununa yol açtığı, bazı okullarda kuraklığa dayalı susuzluk yaşaması sorun olarak dile getirilmektedir. Okulda temizlik personelinin olmaması hijyen ve temizlik konularında birçok sorunu meydana getirildiği dile getirilmektedir. Salgın koşullarında her yıl görevlendirilen geçici personelin bu yıl görevlendirilmemesinin hijyen sorununa yol açtığı ifade edilmektedir. Okulun bakım ve onarım işlerinin üst birimlerce ve velilerce fazla dikkate alınmadığı ifade edilmektedir. Kurumsal bir internetin ve telefonun olmamasının okullarda en büyük sorunlardan biri olduğu dile getirilmektedir. Okula ve ilçeye evrak getirip götürmenin zor olduğu, resmi yazışmaların zor şartlarda yapıldığı sorun olarak dile getirilmektedir. Okula maddi ve mali kaynak hazırlamanın da oldukça zor olduğu ve hesap işlerinin kişisel teknolojik imkânlarla yapılmaya çalışılması sorun olarak dile getirilmiştir.

Basıboş gezen köpekler çok tehlikeli... Muhtarla görüşmeme rağmen bir yol kat edemedim. Çocuklar köy şartlarına alışkın olsa bile bazen sabahları okula gelirken korkuyorlar. Ben de korkuyorum. Bugüne kadar kötü bir şey yaşamadık ama her an her şey yapabilir bu, hayvan sonuçta (K3)...

Okulun temizlik işleri bu sene büyük bir sorun, iyi kötü bir İŞKUR elemanı görevlendiriliyordu. Bu sene şu salgının orta yerinde hizmetli vermediler. Maske, mesafe ve hijyen kuralına uygun hareket edilmeli tamam ama bu kadar işin arasında hijyeni nasıl sağlamamız bekleniyor (K5).

Mali kaynak konusunda sıkıntılarımız mevcut... Boya, badana gibi işleri halledebilmek için muhtarla arayışta iyi tutmam gerekiyor, onun çevresi geniş... Birisini buluyor devreye girip ve sorunumuz çözülüyor ama her mesele hallolmuyor tabi ki. Okulun bahçesine giden yol çamur deryası, burayı çözümlenecek bir kaynak

hala bulamadım. Keşke aktif bir okul-aile birliğimiz olsa. Gerçi faturaları devlet karşılıyor sağ olsun. Sisteme işliyoruz ama okullara mutlaka kaynak ayrılmalı bence yine de. Gerçi kullanmadığımız faturalar ödeniyor elektrik dışında. Telefon yok okulda faturası ödense de (K5).

Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan sorunlara getirilen çözüm önerilerine ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunlar karşısında uygulanan çözüm önerileri nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu alt probleme cevap bulmak amacıyla öğretmenlere “Birleştirilmiş sınıflı bir ilkokulda müdür yetkili bir öğretmen olarak yönetsel sorunlara ne tür çözümler geliştiriyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan sorunlara getirilen çözüm önerileri temasına ait veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Birleştirilmiş Sınıflı İlkokullarda Yaşanan Yönetsel Sorunlara Getirilen Çözüm Önerileri

Alt Temalar	Kategoriler	Katılımcılar
Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda personel hizmetlerine dair yaşanan yönetsel sorunlara getirilen çözüm önerileri	Personelin hizmet içi eğitimlere yönlendirilmesi	(K6, K8)
	Personelin düzenli denetlenmesi	(K6, K8)
	Milli Eğitim Müdürlüğüyle iletişim kurulması	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Veliler arasından gönüllü yardımcı hizmetli temin edilmesi	(K2)
Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda öğrenci hizmetlerine dair yaşanan yönetsel sorunlara getirilen çözüm önerileri	Muhtarla sıkı iletişim kurulması	(K1, K2, K7)
	Ev ziyaretlerinin yapılması	(K2, K3, K5, K6)
	Velilerle sıkı bir iletişim kurulması	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda eğitim-öğretim hizmetlerine dair yaşanan yönetsel sorunlara getirilen çözüm önerileri	Okul aile birliğinin faaliyete geçirilmesi	(K6, K8)
	Başka okullardaki yöneticilere danışma	(K6, K8)
	Velilerin desteğini alma	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Öğrencilerin desteğini alma	(K2)
	Kamu kurumlarından ve vakıflardan materyal desteği sağlama	(K1, K2, K7)
Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda okul işletmesine dair yaşanan yönetsel sorunlara getirilen çözüm önerileri	Muhtarın desteğini alma	(K1, K2, K7)
	Hayırseverlerden kaynak bulma	(K3, K5, K8)
	Velilerin desteğini alma	(K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Milli Eğitim Müdürlüğünden destek alma	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Kamu kurumlarından ve vakıflardan destek alma	(K2, K3, K7)
	Kişisel telefon ve mobil internet kullanımı	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)

Müdür yetkili öğretmenlerle yapılan mülakat sonucunda öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda görev yaparken yönetsel sorunlar yaşadıkları ve bu sorunlara karşı birtakım çözüm önerileri getirdikleri anlaşılmıştır. Ancak müdür yetkili öğretmenlerin birçok yönetsel sorunu kendi kısıtlı çözümleriyle çözmeye çalıştıkları ve bazı sorunlarına nitelikli çözüm bulamadıkları ve bu sorunların birçoğunun sürdüğü anlaşılmıştır. Müdür yetkili öğretmenler; velilerle, muhtarla ve Milli Eğitim Müdürlüğüyle ilişkilerin olumlu bir zeminde yürütülmesinin bazı sorunları çözmelerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Birçok kronik yönetsel sorun

yaşamalarına rağmen müdür yetkili öğretmenlerin tek başlarına bazı çözümler üreterek okulun amaçlarına yönelik yönetsel faaliyetlerini olumlu bir atmosferde sürdürmeye çalıştıkları anlaşılmıştır.

SONUÇLAR ve TARTIŞMA

Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunlar analiz edildiğinde, personel işlemlerine, öğrenci işlemlerine, eğitim-öğretim işlemlerine ve okul işletmesine dair sorunlar sonuç olarak elde edilmiştir. Bu sonuçlara dair en fazla sorunun eğitim-öğretim hizmetlerine dair ve okul işletmesine dair sorunlar olduğu, Öğrenci hizmetlerine dair sorunların daha az yaşandığı nitelendirilirken en az sorunun ise personel hizmetlerine dair yaşanan sorunlar olduğu sonuç olarak çıkmaktadır. İlgili araştırmalardan farklı olarak personelin adaylık, izin ve disiplin işlerine dair sorunlar yaşandığı sonucu çıkmaktadır.

Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan yönetsel sorunlara getirilen çözüm önerilerini ele aldığımızda personel hizmetleri, eğitim-öğretim hizmetleri, öğrenci hizmetleri ve okul hizmetlerine dair sorunlara farklı çözüm önerileri geliştirilmiştir. Müdür yetkili öğretmenlerin en fazla eğitim-öğretim hizmetlerine ve okul işletmesine dair sorunlara çözüm geliştirmekte zorlandığı anlaşılmaktadır. Genel olarak personel hizmetlerine dair az sorun yaşanırken en fazla yardımcı personel bulmada sorun yaşandığı sonuç olarak çıkmaktadır. İlgili araştırmalardan farklı olarak müdür yetkili öğretmenlerin kişisel telefon ve kişisel internet kullanımı sayesinde yönetsel birçok soruna veri girişleri ve iletişim kapsamında çözüm geliştirebilmektedirler. Ayrıca eğitim-öğretim hizmetlerine dair sorunlara başka okullardaki yöneticilere danışmak suretiyle çözüm geliştirebilmektedirler.

Alanyazında ilgili araştırmalarda da benzer neticelere ulaşılmıştır. Arslan (2013) "Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetimle İlgili Sorunların İncelenmesi" Gözler ve Çelik (2013) "Birleştirilmiş Sınıflı Okulların Yönetim Problemleri" Kubanç ve Şama (2017) "Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşler: Van İli Örneği" Akdoğan (2007) "Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar" Tosun ve Filiz (2017) "Müdür Yetkili Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Ekonomik ve Okul İşletmesiyle İlgili Sorunlar" Çıkrık (2017) "Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Sorunları (Denizli ve Erzurum Örnekleri)"adlı araştırmalarda ders araç ve gereçlerinin temin edilmesinin, okul-aile birliğinin kurulmasının, okulun temizlik işlerinin ve okula kaynak temin edilmesinin birleştirilmiş sınıflı okullarda en fazla yaşanan yönetsel sorunlar olduğu sonucuna varılmıştır. Okul eşyalarının ve malzemelerinin bozuk ve eski olması, odun ve kömürün yetersiz olması, kırtasiye ve donatım malzemelerinin yetersiz olması sorun olarak belirtilirken müdür yetkili öğretmenlerin okula ödenek bulamaması ve bu konuda MEB'den yeterince destek görememesi, geçici görevlendirilen yardımcı hizmetli personelin okuldaki işlerde yetersiz kalması ve bu personelin kadrolu olmaması en fazla yaşanan yönetsel sorunlar olduğu sonuç olarak çıkmaktadır. Araştırmamızla paralel olarak en fazla sorunun okul işletmesinde ve eğitim-öğretim hizmetleri alanında yaşandığı sonuç olarak çıkmaktadır. Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda genel olarak öğretmen sayısı okulda arttıkça öğrenci ve öğretim boyutundaki sorunların azaldığı sonucu çıkmaktadır. İlgili araştırmalarda ve araştırmamızda en az yaşanan sorunun personel işleriyle ilgili olduğu sonucu çıkmaktadır. Araştırma neticesinde bahsedilen araştırmalarda ulaşılan sonuçlardan farklı bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Bunlar: Personelin izin işlemleriyle ilgili sorunlar, personelin disiplin işleriyle ilgili sorunlar ve personelin adaylık işlemleriyle ilgili sorunlardır.

Müdür yetkili öğretmenler, personel hizmetlerine dair yönetsel sorunları çözebilmek için yardımcı personel ihtiyacını karşılamak üzere velilerden gönüllü yardımcı personel bulabilmektedir. Personelin disiplinini sağlamak üzere denetimi sıklaştırmaktadır. Onların okuldaki öğrencilere ve öğretmenlere karşı olumsuz davranışlarını düzeltmek için onları hizmet içi eğitimlere yönlendirebilmektedir. Okuldaki personelin adaylık, sicil gibi işlemlerini

halledilebilir ve elektronik sisteme veri girişlerini sağlayabilmek için Milli Eğitim Müdürlüğü ile iletişimi sıkı tutmaktadırlar.

Müdür yetkili öğretmenler, öğrenci hizmetlerine dair yönetsel sorunları çözebilmek için velilerle iletişimi kuvvetlendirmeye çalışmaktadır. Velileri okula davet edip, gelmeyen velileri ziyaret ederek kayıt zamanı gelen öğrencilerin kaydını yapmaktadırlar. Öğrenci devamsızlık sorunu da bu şekilde çözülmeye çalışılmaktadır. Velilere yapılan ziyaretler sayesinde devamsızlık mektupları da elden ulaştırılabilmektedir. Öğrencilerin devamsızlıklarını sisteme işlemekte zaman açısından zorlanan müdür yetkili öğretmenler, eşlerine veya güvendikleri bir yakınına bu işlemleri yaptırabilmektedirler. Öğrenciye ve veliye ulaşamadığı bir durumda köy muhtarından destek alınarak çoğu zaman veli ile iletişim sağlanabilmektedir.

Müdür yetkili öğretmenler, eğitim-öğretim hizmetlerine dair yönetsel sorunları çözebilmek için okul-aile birliğini toplamaya çalışmaktadır. Az da olsa velilerin katılımıyla bazı okullar okul-aile birliğini toplayabilmektedir. Bu da eğitim ve öğretim faaliyetlerini zenginleştirme ve okulu donanım anlamında geliştirme açısından oldukça önemli katkılar sunabilmektedir. Bazı müdür yetkili öğretmenler okul-aile birliğinde toplanan maddi kaynakla ders materyalleri alabildiğini dile getirmektedirler. Hem öğretmenlik hem de müdürlük yapan müdür yetkili öğretmenler öğrencilerin desteği ile idari işlere daha fazla vakit ayırabilmektedirler. Aynı zamanda akran eğitimi faaliyetini harekete geçirilerek sınıfta öğrencilerin derslerden geri kalmasını engelleyebilmektedirler. Okulda İYEP gibi faaliyete geçirilmesi zaman alan ve detaylı bilgi sahibi olunması gereken uygulamalarda kolaylık sağlama adına diğer okullardaki yöneticilerin bilgisine başvurulabilmektedir. Müdür yetkili öğretmenler ders araç gereç ve materyal ihtiyacını farklı kamu kurumlarından ve vakıflardan yardım istemek suretiyle giderebilmektedirler. İnternet ortamında ya da telefonla kurulan etkileşim sayesinde okula ders materyali talep edilebilmekte ve çoğu zaman bu kurumlar okullara destek olabilmektedir.

Müdür yetkili öğretmenler, okul işletmesine dair yönetsel sorunları çözebilmek için okulun, ısınma, boya, badana, tamirat ve temizlik işlerini hem kendileri hem de velilerle birlikte yapabilmektedir. Yardımcı hizmetli personeli olmayan okullar sorunlarını bu şekilde çözebilmektedir. Kamu kurumları ve hayır kuruluşlarından yardım talep edilerek birtakım yapısal ve fiziksel sorunlar çözülebilmektedir. Özellikle belediyelerin ve Özel İdare'nin bu sorunlar ekseninde yardımcı olabildiği belirtilmektedir. Yine okulun tamirat, tadilat ve yapısal düzenlemelerinde başka illerde hali vakti yerinde olan hayırsever köylülerin desteği muhtar aracılığı ile sağlanabilmektedir. Köy muhtarının sorun çözücü bir rol benimsemesi, okulun maddi birçok sorununun çözülmesinde etkili olabilmektedir. Muhtar, çevresini kullanarak bazı okullara maddi kaynak bulabilmektedir. Okul işletmesine dair en önemli sorunlardan internet ve telefon bağlantısının olmaması, bu konuda hiçbir kurumun yardımcı olamaması okullarda müdür yetkili öğretmenlerin bireysel çözüm bulmalarını zorunluluk kılmaktadır. Öğretmenler şahsi telefonlarını ve mobil internet paketlerini sinyal olduğu ölçüde okulun yazışma işlerini gerçekleştirmede kullanmaktadırlar. Mobil internet kurumsal olmadığı için birçok veri girişi yapılamamaktadır. Bu durumda müdür yetkili öğretmenler Milli Eğitim Müdürlüğüyle ikili ilişkilerini kullanarak veri girişlerini sağlayabilmektedir. Ek ders ve diğer tüm hesaplamaları mobil internet yardımıyla gerçekleştirmeye çabalamaktadırlar. Okula maddi kaynak sağlanması açısından okul-aile birliği kurulabilmesi önemlidir. Buradan elde edilen maddi kazanımlar okulun ihtiyaçlarına kullanılabilir.

Alanyazında bulunan ilgili araştırmalarda ve araştırmamızda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Müdür yetkili öğretmenlerin yönetsel birçok sorunu çözmek için kendi başlarına çözüm üretmeye çalıştıkları ve öğrencilerden yardım almak suretiyle çözüm bulmaya çalıştıkları anlaşılmaktadır. Çözüm önerileri kapsamında MEB'in okullara ilgi göstermesi, ödeneğin ihtiyaçlara göre merkezden okula doğrudan verilmesi, velilerin ilgisinin artırılması, batıdaki okullarla kardeşlik bağının kurulması olarak aktarılmaktadır. Küçük köy okullarının birleştirilmesi suretiyle daha modern okul binalarının taşınabilir hale getirilebileceği dile getirilmektedir. Kırtasiye ve eğitim yardımının zamanında yapılması gerektiği, yerel

yönetimlerin fiziksel sorunları çözmede daha aktif rol oynaması gerektiği dile getirilmektedir. Okul-aile birliği ve muhtar ile iletişimin güçlendirilmesi, fakültelerde eğitim sürecinde öğrencilere birleştirilmiş sınıflarla ilgili ders verilmesi ve öğrencilerin fakültedeyken staj için köylere gönderilmesi sonuç olarak çıkmaktadır. Milli Eğitim Müdürlüğünün müdür yetkili öğretmenlerin isteklerine daha duyarlı olması, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlere kurs ve seminerler verilmesi önerileri çıkan sonuçlardandır. Müdür yetkili öğretmenlerin yönetsel anlamda zengin bir içeriğe sahip bir hizmet içi eğitime tabi tutulması gerektiği dile getirilmektedir. MEB'in birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda yaşanan sorunlara yönelik çözümler üretebilecek Bakanlık bünyesinde bir komisyon oluşturması gerektiği, müdür yetkili öğretmenlerin lisans eğitimi sırasında resmi yazışmalar konusunda mutlaka eğitim alması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Araştırma sonucunda müdür yetkili öğretmenlerin özellikle fiziksel sorunların ve teknolojik eksikliklerin birçok sorunun kaynağını oluşturduğu ve bu noktada müdür yetkili öğretmenlerin alanyazında yapılan araştırmalar sonucunda ulaşılan çözüm önerilerinden farklı olarak teknolojik sorunları ve bu soruna bağlı olarak ortaya çıkan diğer sorunları şahsi bilgisayarlarını kullanarak, kişisel telefon ve kişisel mobil internet paketlerini kullanarak çözüm üretmeye çalıştıkları ortaya çıkmaktadır. Ayrıca eğitim-öğretim hizmetlerine dair bazı sorunların başka okullardaki yöneticilere danışılarak yapılabileceği farklı bir çözüm olarak ortaya çıkmaktadır. Araştırma sonucunda müdür yetkili öğretmenlerin özellikle fiziksel sorunların ve teknolojik eksikliklerin birçok sorunun kaynağını oluşturduğu ve bu noktada müdür yetkili öğretmenlerin alanyazında yapılan araştırmalar sonucunda ulaşılan çözüm önerilerinden farklı olarak teknolojik sorunları ve bu soruna bağlı olarak ortaya çıkan diğer sorunları şahsi bilgisayarlarını kullanarak, kişisel telefon ve kişisel mobil internet paketlerini kullanarak çözüm üretmeye çalıştıkları ortaya çıkmaktadır. Ayrıca eğitim-öğretim hizmetlerine dair bazı sorunların başka okullardaki yöneticilere danışılarak yapılabileceği farklı bir çözüm olarak ortaya çıkmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akdoğan, M. (2007). *Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Yönetim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Altan, B. A. (2018). Değişen Dünyada Okul. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(5), 1581.
- Arslan, C. (2013). *Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetimle İlgili Sorunlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2): 368-388
- Çıkrık, M. (2017). *Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Sorunları (Denizli ve Erzurum Örnekleri)*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Döş, İ. ve Sağır, M. (2013). Birleştirilmiş Sınıflı İlkokulların Yönetimsel Sorunları. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (2), 237-250.
- Gözler, A. (2009). *Birleştirilmiş Sınıflı Okulların Yönetim Problemleri ve Çözüm Önerileri*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Gözler, A. ve Çelik V. (2013). Birleştirilmiş Sınıflı Okulların Yönetim Problemleri. *Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi*, 3 (4), 157-182.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1): 62-80.
- Karayel, E. (2017). Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokullarda Görevli Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1(1): 26-39.
- Koçak, A. ve Arun Ö. (2006). İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu. *Selçuk İletişim*, 4(3): 21-28.
- Köksal, K. (2005). "Türkiye'nin Gerçeği Birleştirilmiş Sınıflı Okullar", *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (3), 8.
- Kubañç, Y. ve Şama E. (2017). Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri: Van İli Örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1): 268-285.
- Little, A. W.(1994). *Multigrade Teaching: A Review Of Researchand Practice*, Education Research, Serial No:12, London.

- Mechik, M. E. (2018). *Köy Okulları Değişim Ağı 2018-2019 Faaliyet Raporu*. İstanbul: Köy Okulları Değişim Ağı Derneği.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2021). http://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=424/ 04.10.2021.
- Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (2019). *Köy Öğretmeninin Başucu Kitabı*. Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Sidekli, S., İbrahim C. ve Yıldırım A. (2015). "Köyde Öğretmen Olmak: Birleştirilmiş Sınıf". *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (1), 311-331.
- Tekışık, H. H. (1989). *Birleştirilmiş Sınıflı Köy Okullarında Öğretim*. Ankara: Rehber Yayınevi.
- Tekindal, M. ve Arsu, Ş. U. (2020). Nitel Araştırma Yöntemi Olarak Fenomenolojik Yaklaşımın Kapsamı ve Sürecine Yönelik Bir Derleme. *Ufku Ötesi Bilim Dergisi*, 20 (1), 153-182.
- Tosun, F. Ç. ve Filiz, T. (2017). Müdür Yetkili Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Ekonomik ve Okul İşletmesiyle İlgili Sorunlar. *Elementary Education Online*, 16 (3), 978-991.
- Uğurlu, H. (2020). Bilimsel Araştırmalarda Etik. *Ahi Evran Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 67-78.
- Van Manen, M. (2007). *Phenomenology of practice. Phenomenology & Practice*. 1(1), 11-30.
- Yüksel, A. N. (2020). Nitel Bir Araştırma Tekniği Olarak: Görüşme. *Social Sciences Studies Journal*, 6(56): 547-552.

Administrative Problems in Primary Schools with Combined Classes and Solution Suggestions

Emrah BOZDOĞAN¹ Soner POLAT²

Abstract

The aim of this research is to reveal the administrative problems experienced in primary schools with multigrade classes and the possible solutions to these problems. The research is in the type of qualitative research and was conducted using the phenomenology pattern. The study group of the research consisted of 8 principal authorized teachers who were selected according to the easily accessible situation sampling, working in primary schools in Sivas in the 2021-2022 academic year. Data were obtained with a semi-structured interview form, and the data were analyzed using content analysis. It has been understood that the administrative problems experienced in primary schools with multigrade classes are related to personnel services, student services, education and training services, and school management. While getting support from the parents to meet the personnel needs for personnel services, directing the existing personnel to in-service trainings and strict supervision are implemented as a solution to the disciplinary problems of the existing personnel. Administrative problems regarding student services are tried to be solved by communicating with the village local authority and parents. Administrative problems related to education and training services; It is tried to be solved by consulting other school administrators, activating the school-parent union, getting the support of parents and students, and providing material support from public institutions and foundations. Administrative problems related to school business; by getting the support of benefactors, parents, local authority, foundations; correspondence problems are tried to be solved with the help of personal telephone and personal mobile internet.

Keywords: Combined Class Primary Schools, principal authorized teacher, administrative problems, solution suggestions.

INTRODUCTION

While there are many changes in every field in the world undergoing change and transformation, one of the fields most affected by this change is education. Changing political roles in the world, the perception of individualization that has become more evident, and economic developments that deeply affect the world directly affect education and educational institutions (Altan, 2018: p. 1581). In order to realize this change in a positive way, to achieve excellence in the field of education, to ensure development in every field, and to compete with developed countries, the role of the teacher in the school and in the classroom is important. The acceptance of a school as a good school in general also depends on the quality of the education that the teacher gives to his students (Gözler, 2009: p. 1). Primary and secondary education is compulsory in our country, every individual has the right to receive education and this is guaranteed by law. This assurance is provided by Article 7 of the Basic Law of National Education published in the Official Gazette No. 24.06.1973/14574. With this legal guarantee, the state is expected to provide education opportunity by providing equality of opportunity to every individual.

¹ Teacher, Sivas Provincial Directorate of National Education, Sivas - Türkiye, emrahbdgn01@gmail.com
orcid.org/0000-0001-5252-8390

² Prof.Dr., Kocaeli University Faculty of Education, Kocaeli - Türkiye, spolat@kocaeli.edu.tr orcid.org/0000-0003-2407-6491

In settlements where the number of people is low, due to the low number of students and the lack of sufficient teacher staff, the training of this common classroom by a teacher as a result of combining the student classes at different levels to form a common classroom is called combined classroom teaching (Tekişik, 1989: p. 12). Reasons such as the economic difficulty of opening a separate classroom for each grade level in villages where the population is very sparse, the high mobility of migration from villages to cities, the shortage of teachers, and the reopening of schools in villages operating with busses can be described as economic and social reasons that make the application of combined classrooms obligatory. (Sidekli et al. 2015: p. 312).

In our country, as a requirement of the law, the state tries to provide education opportunities for individuals without making any distinction between towns and villages. In Turkey, in settlements far from cities, in rural areas; It is very difficult to establish qualified schools that can meet all educational needs in city centers due to many reasons such as difficult transportation opportunities, sparse population, scattered and irregular settlements, and difficult climate and terrain conditions (Döş and Sağır, 2013: p. 238). Due to these obstacles, the application of the combined classroom has become a necessity in our education system and has been applied for many years.

Multigrade primary schools are a compulsory practice in education in many countries around the world. Although schools with multi-class education in rural areas do not solve the problems of education in the full sense, it can be seen as a good opportunity in terms of increasing the level of education in villages (Little, 1994: p. 1). Combined classroom practice is carried out in almost all European countries, the USA, Japan and many countries of the world (Köksal, 2006: p. 8). The combined classroom practice, which is also heavily applied in our country, is mandatory and applied to provide benefits in education at a minimum scale. The combined classroom practice, which is also applied in Turkey, is an application that has entered our education system due to the need for teachers, the shortage of students and insufficient physical opportunities. One of the first concepts that comes to mind when village school is mentioned in Turkey is the concept of combined classroom. K.V.Wofford, who was invited to our country in 1951 to research and examined the village schools in our country and to offered solutions to the problems of these schools, presented the "group system" as a recommendation instead of the concept of "class system" in the report he prepared as a result of some studies, and the aim of this proposed system is 1, 2 and 3. The aim is to gather the 4th and 5th grades in a separate group and to put into practice education programs of equal difficulty within each group every year (Binbaşıoğlu, 1999: p. 2).

The fact that the village population in our country was higher than the city population until the 1970s necessitated the application of the combined class. Despite the trend towards bussed education, it is seen that one out of every four schools in Turkey is a village school and about a quarter of them are primary schools with combined classrooms (KODA, 2019: p. 12). As a reality of our country, the combined classroom practice has been a part of our education system for many years. It is an application that will continue to be enforced in our country as long as the current conditions and impossibilities continue.

Children studying in multi-class schools have the chance to access information on their own, share and structure the information they have acquired with their peers, and their self-confidence can be increased by giving responsibility to the students (Arslan, 2013: p. 21).

In the study covering 11 countries, it was concluded that the academic success, human relations or behaviors of the students studying in the multigrade class were not adversely affected (cited in: Çıkrık, 2017: p. 29). While the students studying in the multigrade class have the chance to make up for the missing achievements of the previous year, their level of readiness for the lessons in the next class is high with implicit learning (Eroğlu, 2015: p. 19). Based on the information, we can say that there are also positive aspects of combined classes.

While talking about the advantages of multi-class schools, we can say that there are also many disadvantages. The fact that the teacher has to take on the roles such as principal and servant at

the same time while taking on the role of teaching at the school; It causes him to neglect the class he attends and to experience role confusion. (Dursun, 2006: s. 48). Situations such as the harsh conditions and lack of time in multi-class schools can make it difficult for classroom education to reach its goals (Köksal, 2009: p. 18). It is very difficult for the teacher to allocate enough time to the groups in which he gives homework and teaches alternately. The inexperience of the teachers who teach in multigrade classrooms and the fact that they do not receive adequate training in the multigrade classroom make it difficult for them to work in these classrooms (Köklü, 2000: p. 34). Insufficient teaching materials and technological equipment in multi-class schools in village conditions negatively affect the interactive teaching of lessons (Summak et al. 2011: p. 1229).

Most of the research on primary schools with multigrade classes in villages and rural areas in general focuses on teaching in these schools. Teachers working in these schools have to deal with the management of the school on the one hand, while doing education and training on the other. In primary schools with combined classes, which are an important part of our education system, there is no independent administrative staff to assume the role of administrator. A classroom teacher working in these schools is assigned as the principal authorized teacher. According to Article 42 of the Ministry of National Education's Pre-School Education and Primary Education Institutions Regulation published in the Official Gazette No. 26.07.2014/29072: "One of the classroom teachers is appointed as a principal authorized teacher in primary schools that do not have an independent directorate. The principal is an authorized teacher and assumes the duties, powers and responsibilities of the principal." provision is included. The principal authorized teacher who teaches in the combined classroom has to undertake the administrative work of the school while performing the educational activities on the one hand.

Since nearly half of the villages in our country were removed from the village status and gained neighborhood status with the Metropolitan Law that came into force in 2012, statistics belonging to many villages are published by the Ministry of National Education with city data (Village Schools Exchange Network[KODA], 2019: p. 12). Considering the current statistical data, the number of primary schools in Turkey is 25,576, while the number of village schools is 6,200 (MEB, 2021). When we also calculate the village schools in 30 provinces with metropolitan status, it is estimated that the number of primary schools with combined classes in Turkey is around 7,000 (KODA, 2019: p. 12). These data reveal a very high rate for our education system.

Since primary schools that implement multi-grade classrooms at the Ministry level in Turkey are not defined as established schools, administrators are not appointed to these schools, and one of the teachers working here is assigned as a "principal authority" (Tosun and Filiz, 2017: p. 980). The principal authorized teacher has to deal with the administrative affairs of the school while teaching students from different grade levels in his class. Principal authorized teacher; He has to do many works and services that more than one person should do, such as attending the necessary meetings, finding financial resources for the school's needs, keeping the school clean, keeping the school warm, making the official correspondence of the school, repairing or replacing the deteriorated and old materials, communicating with the environment (Teacher). General Directorate of Training and Development[ÖYGM], 2019: p. 60). Consolidated classroom teachers, who work under heavy workload and difficult conditions, experience many administrative problems and have difficulty in finding solutions to the problems they experience. In the administrative sense, it is stated that there are problems in the operation of the school in the primary schools with combined classrooms, and that there are major problems in cleaning, providing financial and financial resources to the school (Arslan, 2013: p. 97). It is very important to identify the administrative problems of primary schools with multigrade classes in detail and to develop solutions to these problems in order to increase the quality of education. It is a fact that the conditions of primary schools with combined classrooms are changing day by day in an environment where conditions are changing rapidly in today's conditions. Although the researches reveal the problems experienced in primary schools with

combined classrooms and the solutions developed for these problems, it is important to be able to produce new researches suitable for today's conditions by considering the dynamism of the educational conditions.

When we examine the current research on the subject; Arslan (2013) In his master's thesis "Examination of Management-Related Problems of Principal Authorized Teachers Working in Combined Class Primary Schools", the universe and sample of the 2012-2013 academic year were 45 from 67 teachers authorized by principals in Kocasinan, Pınarbaşı, Talas, Develi and Melikgazi districts in Kayseri province. The principal authorized teacher was reached, a questionnaire form was applied as a data collection tool and as a result; It has been stated that the most common administrative problems in multi-class schools are personnel personnel procedures, taking security measures for students, supply of course materials and equipment, failure to establish a school-parent union, cleaning the school and providing resources to the school.

Gözler and Çelik (2013) "Management Problems of Combined Class Schools" Kubanç and Şama (2017) "Opinions on Problems Experienced by Authorized Teachers: The Case of Van Province" Akdoğan (2007) "Problems Encountered by Principal Authorized Teachers Working in Combined Class Primary Schools " Tosun and Filiz (2017) "Economic and School Management Problems Encountered by Principal Authorized Classroom Teachers" Çıkrık (2017) In research on "Problems of Teachers Working in Multigrade Classes (Denizli and Erzurum Examples)" in general, depending on the school management; providing resources to the school, maintenance and repair works, technological deficiencies, knowledge of legislation; Depending on the education-teaching dimension, the lack of school and course equipment and the insufficient time to be allocated for education are the most common problems. Due to student affairs, students' registration and absenteeism problems, and parents' indifference and indifference are the results. As a result, it was stated that the least problem was the problems experienced with the personnel. When we consider the geography of the country, these identified problems can vary and differ according to the region and region. It is important that researches on this subject are carried out all over the country and that the problems specific to the region and region are revealed. It is an undeniable fact that the conditions of primary schools with combined classes change every year. This reality causes new findings and results to emerge. In this research, it is important to identify the current administrative problems of primary schools with multigrade classes and to present solutions developed for these problems.

In this research, it is aimed to reveal the managerial problems of primary schools with multi-grade classes and the solution proposals for these problems according to the opinions of the principal authorized teachers working in these schools.

The Aim of the Study

The aim of this research is to identify the administrative problems of primary schools with multigrade classes and to search for solutions to these problems. In line with this general purpose, answers to the following questions were sought:

1. What are the administrative problems experienced in primary schools with combined classrooms?
2. What are the solutions to the administrative problems in primary schools with combined classrooms?

METHOD

The Design of the Study

In this research, it is aimed to determine the administrative problems of primary schools with combined classrooms and the solution proposals to be brought to these problems. Qualitative research method was used to achieve this aim. Qualitative research is one of the ways of

producing knowledge that people put forward in order to understand their own characteristics, solve their unknown aspects, and understand the depths of the social structures and systems created by their efforts (Baltacı, 2019: p. 370). When conducting qualitative research, mostly qualitative data collection techniques such as observation, interview, analysis of documents and discourses are used (Baltacı, 2019: p. 370). In qualitative research, the person conducting the research values the subjectivity of the answers directed to him while following the questions and the truth and tries not to establish a cause-effect relationship between the events (Karataş, 2015: p. 63).

In this study, phenomenology research design, one of the qualitative research designs, was used. The goal of phenomenology is to comprehend people's experiences and lives (Van Manen, 2007: p. 12). In order to understand the phenomena that emerge as a result of events, experiences and perceptions in daily life, we need to have a deep and detailed understanding (Tekindal and Arsu, 2020: p. 157). Phenomenology research design, which means phenomenology in Turkish, can offer us the opportunity to reach detailed information on the subjects we will research.

In this study, when we consider the concept of "administrative problems experienced in primary schools with multigrade classes and the solutions offered to these problems" as a phenomenon, the use of phenomenological research design was preferred in the research in order to examine the administrative problems experienced by the principal authorized primary schools and the solution proposals they brought to these problems in a natural environment.

Participants

The universe of this research consists of 77 principal-authorized teachers working in primary schools with combined classes in Sivas province in the 2021-2022 academic year. As the COVID-19 epidemic process continues all over the world and in our country, interviews were held with teachers authorized by the principal through the ZOOM application to collect data. Since it is difficult to use traditional methods in current conditions, it is preferred to use easily accessible sampling method. Within the scope of the research, 8 people were interviewed in order to reveal the administrative problems of primary schools with combined classrooms and the solutions offered to administrative problems.

Table 1. Demographic Information of Principal Authorized Teachers

Participant	Gender	Years of Service
P1	Male	10-15 Years
P2	Female	5-10 Years
P3	Female	5-10 Years
P4	Female	1-5 Years
P5	Male	1-5 Years
P6	Female	1-5 Years
P7	Male	5-10 Years
P8	Female	5-10 Years

Measurement Tools

Interviewing, which is a verbal communication technique between at least two people, can be made face-to-face, with technological tools such as telephone and communication tools that provide instant image and sound (Yüksel, 2020: p. 548). One of the interviews that we come across in different forms is semi-structured interviews. In the semi-structured interview technique, he prepares the questions in the interview and sets up a planned interview and can affect the flow of the interview with different questions according to the process of the interview

(Yüksel, 2020: p. 549). In this study, a semi-structured interview form, which was developed by taking expert opinion, was used to collect data through the researcher. In the interview form prepared within the scope of the research, a total of two questions were asked to examine the administrative problems experienced by the teachers authorized by the principal, who participated in the interview, and the solution proposals they developed for these problems. The interview form used in the research was prepared in accordance with the purpose of the research and then it was examined in terms of structure, content and language validity by an expert in the field of Educational Sciences. In a pilot application, it was understood that the interview would take an average of 20 minutes.

Within the scope of the research, 8 people were interviewed in order to reveal the administrative problems of primary schools with combined classrooms and the solutions offered to administrative problems. Before the interview, detailed information about the rights and research process was given to the participants and necessary permissions were obtained from the authorities. Within the scope of the interview within the scope of the research, the questions asked to the teachers who work in primary schools with combined classes are as follows:

1. As a principal authorized teacher, what are the administrative problems you experience in a combined classroom primary school?
2. What are the solutions you applied to the administrative problems you experienced in a primary school with a multi-class classroom?

Data Analysis

After the data were collected in the research, the audio recordings were transcribed via the Microsoft Word program, and 18 pages of raw data document were obtained. The answers to the questions asked in the interviews were analyzed. Answers containing incomplete information and data were excluded from the scope of the study.

The analysis of the data obtained as a result of the interviews with the teachers authorized by the principal was carried out by using the content analysis method, one of the qualitative data analysis techniques. Content analysis is a research method that aims to extract objective and systematic information about the data obtained from texts (Koçak and Arun, 2006: p. 22). As a result of the content analysis, some information was tried to be revealed in an unbiased and systematic way.

In the research, the records that were converted into written form were read and examined in detail, and some codes and dimensions were reached. The codes used in the research were created in accordance with the interview form and the literature. The common points of the identified codes were determined and sub-themes and themes were revealed. The direct statements of the interviewees were conveyed and their views were clearly reflected. The pseudonyms of the participants are indicated at the end of the sentences containing the directly quoted opinions. Validity was tried to be ensured as a result of long-term interaction with the participants and expert examination. At the last stage, the descriptions obtained were evaluated and some conclusions were reached by explaining the cause-effect relationships.

FINDINGS

In this section, the findings obtained as a result of the interviews made according to the sub-problems created in order to determine the administrative problems experienced in primary schools with combined classrooms and the solution proposals developed for these problems are tabulated and interpreted.

Findings regarding the problems experienced in primary schools with multigrade classes

The first sub-problem of the research is "What are the administrative problems in primary schools with multigrade classes?" formatted. In order to find an answer to this sub-problem, the question "What kind of administrative problems do you have in a multi-class primary school?"

was asked to the teachers. In this section, the data related to the theme of problems experienced in primary schools with combined classrooms are presented in the table below (Table 2).

As a result of the interviews, the administrative problems experienced by the teachers authorized by the principal while working in a primary school with a combined classroom; It has been determined as four sub-themes: personnel services, student services, education-training services and school management problems. When we consider the problems experienced by the principal-authorized teachers working in a multi-class school regarding personnel services, the absence of an assistant service personnel who performs tasks such as cleaning, burning a stove, carrying coal, which is based on physical strength and takes a lot of time, comes to the fore as a problem. The fact that the personnel do not have the right to annual leave like the independent administrators, that the teachers authorized by the principal have to carry out the candidacy procedures on their own, the lack of the necessary institutional internet infrastructure and technological tools to carry out the registration procedures of the personnel are problems.

...we do not have the right to take permission like independent administrators in emergencies, but for some reason, we are both principals and teachers. Like a normal teacher, we have to wait for the summer holidays and semester breaks. Of course, this must be the case in order for students to continue their education, but we also have special, emergency situations. I think a little tolerance can be recognized (P4).

The lack of a guide to support these administrative issues is one of the problems mentioned by the teachers authorized by the principal. When we consider the administrative problems related to student services, it is a problem that although there are smart boards in the school, there is no internet infrastructure to use them actively, parents are indifferent and uninterested in the registration and absence processes of students.

The lack of internet and telephone makes it difficult to communicate with the school. I'm trying to do my business with my personal phone. We have smart boards like the schools in the center, but since there is no internet, I can use it limitedly from my own internet package (P1).

There is no corporate internet school. I am trying to access the internet using my package on my personal mobile line. It's not very efficient either. I can handle the personal transactions for better or worse using my own internet, but I can't process most of my registration transactions to MEBBİS. I have to do this in a place that has the corporate internet of the National Education. Sometimes I can do it from another school, sometimes when I go to the district to do my paperwork (P3).

Table 2. Administrative Problems Experienced in Primary Schools with Combined Classes

Sub-themes	Categories	Participants
Administrative problems regarding personnel services in primary schools with combined classes	Procedures regarding the leave procedures of the personnel	(P3, P4)
	Problems regarding the candidacy of personnel	(P6)
	Problems with disciplinary actions of personnel	(P8)
	Problems with the registration of personnel	(P1, P3)
	Problems with utility processes	(P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8)
Administrative problems related to student services in primary schools with combined classrooms	Technological shortcomings	(P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8)
	Problems with student registration	(P3, P5)
	Problems with student attendance	(P3, P5, P6, P7)
	Relationships with parents	(P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8)
Administrative problems related to education and training services in primary schools with combined classes	Problems in counseling services	(P1, P2, P3, P4, P6)
	Failure to establish school-parent union	(P1, P2, P3, P7)
	Planning the annual education	(P8)
	Provision of course materials and equipment	(P1, P2, P3)
	Problems with teaching	(P2, P3, P4, P5, P7, P8)
	Conducting social clubs Schooling of girls	(K1, K2, K3, K8) (K3, K8)
Administrative problems related to school management in primary schools with combined classes	Issues with school security procedures	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Problems with school building repairs	(K1, K2, K3, K7)
	Problems with school cleaning	(K8)
	Problems with school correspondence	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)
	Problems with school accounting	(K3)
	Problems with school funding	(K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8)

When we consider the problems experienced in education and training services, the fact that the teachers authorized by the principal have both teaching and administrative qualifications reveals that they cannot fully devote themselves to both tasks. Limited time, energy and opportunities also make it difficult to manage the current situation.

I continue to work as both a principal and a teacher, teaching several classes together at the same time. Whichever direction I turn, the other side's business is disrupted. If I look at management jobs, teaching, if I look at teaching jobs, management jobs are interrupted. Sometimes I wonder what to do. When the inspectors come, they say I can handle everything, as if everything is rosy. They tell their old stories and give advice, and they open an investigation. Such a control system does not exist, how can we cope as a principal authorized

teacher? Administrative works are also disrupted, education and training are also disrupted, unfortunately. I think that it is necessary to be understanding at some points when inspecting village schools with multigrade classes (P2).

While it is understood that the course tools and materials are limited in schools, it is stated that the realization of guidance and social club activities is limited and remains on paper. It is said that in the planning of the annual education, both the transition to distance education and the snow holidays cause the plan to remain in the air and remain on paper.

...as I said, we continue our teaching activities with a special effort. Sometimes, the accumulation of administrative tasks can cause guidance activities and social club activities to remain on paper. We try to celebrate certain days and weeks with the means at our disposal. We try to exhibit the activities that we created with limited means on a small number of boards at school (P6).

It is a problem that the school-parent union cannot be formed due to the indifference of the parents, and that it remains on paper even if it is formed. It is stated that the schooling of girls has been solved to a large extent, but the problem has not completely disappeared, and some families are conservative in this regard.

Until a few years ago, there were families who were reluctant to send their girls to school. However, I can say that there is only a handful of people who haven't sent them lately. In general, I cannot say that the problem has been completely resolved, even though there has been a lot of progress in sending girls to school (P3).

When we consider the problems related to the school operation, it is stated that the stray animals roaming around the school cause security problems, and the drought-related thirst in some schools is a problem. It is stated that the lack of cleaning personnel in the school causes many problems in hygiene and cleaning. It is stated that the temporary staff who are assigned every year under the epidemic conditions are not assigned this year, causing a hygiene problem. It is stated that the maintenance and repair works of the school are not taken into account by the upper units and the parents. It is stated that the absence of a corporate internet and telephone is one of the biggest problems in schools. It is stated that it is difficult to bring documents to and from the school and the district, and official correspondence is made under difficult conditions. It has been stated that it is very difficult to prepare financial and financial resources for the school and trying to do the accounting works with personal technological means is a problem.

Stray dogs are very dangerous... Despite meeting with the headman, I couldn't make any progress. Even if children are used to village conditions, they are sometimes afraid when they come to school in the morning. I am scared too. We have not experienced anything bad until today, but this animal can do anything at any time, after all (P3)...

The cleaning of the school is a big problem this year, a good or bad İŞKUR staff member was assigned. This year, they did not give servants in the middle of this epidemic. Mask, distance and hygiene rules should be acted on, okay, but how are we expected to provide hygiene among all this work (P5).

We have problems in terms of financial resources... I need to keep a good relationship with the headman in order to deal with things like paint and whitewash, he has a wide circle of people... He finds someone, intervenes and our problem is solved, but of course, not all issues are resolved. The road to the school garden is a muddy sea, I still haven't found a source to analyze this place.

I wish we had an active school-parents union. Thankfully, the state pays the bills. We are committed to the system, but I still think that resources should be allocated to schools. The bills we don't use are paid, except for electricity. There is no phone at school, even though the bill is paid (P5).

Findings regarding the solution proposals brought to the problems experienced in primary schools with multigrade classes

The second sub-problem of the research is “What are the solutions for the administrative problems in primary schools with multi-class classrooms?” formatted. In order to find an answer to this sub-problem, the teachers were asked, “What kind of solutions do you develop as a teacher with principal authority in a primary school with a combined classroom?” question was posed. The data on the theme of solution suggestions brought to the problems experienced in primary schools with multigrade classes are presented in the table below (Table 3).

Table 3. Suggestions for Solutions to Administrative Problems in Primary Schools with Combined Classes

Sub-themes	Categories	Participants
Suggestions for solutions to administrative problems regarding personnel services in primary schools with combined classes	Directing staff to in-service training	(P6, P8)
	Regular inspection of staff	(P6,P8)
	Contacting the Directorate of National Education	(P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8)
	Providing volunteer assistants from among parents	(P2)
Suggestions for solutions to administrative problems related to student services in primary schools with combined classrooms	Establishing close communication with the local authority	(P1, P2, P7)
	Making home visits	(P2, P3, P5, P6)
	Establishing close communication with parents	(P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8)
Suggestions for solutions to the administrative problems experienced in education services in primary schools with combined classes	Activation of the school-parent union	(P6, P8)
	Consulting with administrators at other schools	(P6, P8)
	Getting parent support	(P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8)
	Getting student support	(P2)
	Providing material support from public institutions and foundations	(P1, P2, P7)
Suggestions for solutions to the administrative problems experienced in school management in primary schools with combined classrooms	Getting the support of the local authority	(P1, P2, P7)
	Fundraising from benefactors	(P3, P5, P8)
	Getting parent support	(P2, P3, P4, P5, P6, P7,P8)
	Getting support from the Directorate of National Education	(P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8)
	Personal phone and mobile internet use	(P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7, P8)

As a result of the interviews with the principal authorized teachers, it was understood that the teachers had administrative problems while working in primary schools with combined classes and they offered some solutions to these problems. However, it has been understood that teachers authorized by principals try to solve many managerial problems with their own limited solutions and cannot find a qualified solution to some of their problems, and many of these problems continue. Principal authorized teachers; They stated that maintaining positive relations with the parents, the headman and the Directorate of National Education was effective in solving some problems. Although they have many chronic administrative problems, it has

been understood that the principal authorized teachers try to maintain their administrative activities in a positive atmosphere for the purposes of the school by producing some solutions on their own.

RESULTS and DISCUSSION

When the administrative problems experienced in primary schools with multigrade classes were analyzed, the problems related to personnel transactions, student transactions, education-training procedures and school management were obtained as a result. It is concluded that the most problems related to these results are the problems related to education-training services and school management, the problems related to student services are less experienced, and the least problems are the problems related to personnel services. Different from the related researches, it is concluded that there are problems regarding the candidacy, leave and disciplinary affairs of the personnel.

When we consider the solution proposals brought to the administrative problems experienced in primary schools with multigrade classes, different solutions have been developed for the problems related to personnel services, education-training services, student services and school services. It is understood that principal authorized teachers have the most difficulty in developing solutions to problems related to education services and school management. In general, while there are few problems with personnel services, it is the result that there is a problem in finding assistant personnel at most. Unlike related studies, principals can develop solutions to many administrative problems within the scope of data entry and communication, thanks to the use of personal telephone and personal internet by authorized teachers. In addition, they can develop solutions to problems related to education services by consulting the administrators in other schools.

Similar results have been reached in related studies in the literature. Arslan (2013) "Examination of Management-Related Problems of Principal Authorized Teachers Working in Primary Schools with Combined Classes" Gözler and Çelik (2013) "Management Problems of Consolidated Schools" Kubanç and Şama (2017) "Opinions Regarding the Problems of Principal Authorized Teachers: The Case of Van Province " Akdoğan (2007) "Problems Encountered by Principal Authorized Teachers Working in Combined Class Primary Schools in the Management Process" Tosun and Filiz (2017) "Economic and School Management Problems Encountered by Principal Authorized Classroom Teachers" Çırık (2017) "Problems of Teachers Working in Combined Classes" (Examples of Denizli and Erzurum)", it has been concluded that the most common administrative problems in multi-class schools are the provision of course materials and equipment, the establishment of a school-parent union, the cleaning of the school and the provision of resources to the school. Damaged and old school supplies and materials, insufficient wood and coal, insufficient stationery and equipment are stated as problems, while teachers authorized by the principal cannot find funds for the school and cannot receive sufficient support from the Ministry of National Education in this regard, the temporarily assigned auxiliary service personnel are insufficient in the works at the school, and The fact that these personnel are not permanent is the most common managerial problems. In parallel with our research, it is concluded that the most problems are experienced in the school business and in the field of education and training services. In general, as the number of teachers increases in primary schools with combined classes, it is concluded that the problems in the dimension of students and teaching decrease. In the related researches and our research, it is concluded that the least experienced problem is related to personnel affairs. As a result of the research, some different results were obtained from the results obtained in the mentioned studies. These are: Problems related to the leave process of the personnel, problems related to the personnel's disciplinary work and problems related to the candidacy process of the personnel.

Teachers authorized by the principal can find volunteer assistant personnel from parents to meet the need for auxiliary personnel in order to solve administrative problems related to

personnel services. It tightens the inspection to ensure the discipline of the personnel. It can direct them to in-service trainings in order to correct their negative behaviors towards students and teachers at school. They keep close communication with the Directorate of National Education in order to handle the candidacy and registration processes of the personnel at the school and to provide data entry to the electronic system.

Principal authorized teachers try to strengthen communication with parents in order to solve administrative problems regarding student services. They invite the parents to the school, visit the parents who did not come, and register the students whose registration time is due. The problem of student absenteeism is also tried to be solved in this way. Thanks to the visits to the parents, absentee letters can also be delivered by hand. Teachers authorized by the principal, who have difficulties in processing students' absenteeism in the system, can have their spouses or a trusted relative do these procedures. In a situation where the student and the parents cannot be reached, the support of the village headman can be obtained and communication with the parents can be achieved most of the time.

Teachers authorized by the principal are trying to gather the school-parent union in order to solve the administrative problems related to education and training services. Some schools can gather the school-parent union with the participation of the parents, even if it is small. This can make very important contributions in terms of enriching education and training activities and improving the school in terms of equipment. Some teachers authorized by the principal state that they can buy course materials with the financial resources collected by the school-parent union. Authorized teachers, who are both teaching and principal, can allocate more time to administrative work with the support of students. At the same time, they can prevent students from falling behind in the classroom by activating the peer education activity. In order to facilitate the applications such as IYEP, which take time to be activated and require detailed information, the knowledge of the administrators in other schools can be consulted. Teachers authorized by the principal can meet their course equipment and material needs by asking for help from different public institutions and foundations. Thanks to the interaction established on the Internet or by phone, course materials can be requested from the school and these institutions can often support schools.

Similar results were obtained in the related studies in the literature and in our research. It is understood that teachers authorized by the principal try to find solutions on their own to solve many managerial problems and try to find a solution by getting help from the students. Within the scope of the solution proposals, it is stated that the Ministry of National Education shows interest in schools, the appropriation is given directly to the school from the center according to the needs, the interest of the parents is increased, and the fraternity is established with the schools in the west. It is stated that more modern school buildings can be made by combining small village schools. It is stated that stationery and education aid should be provided on time, and local governments should play a more active role in solving physical problems. As a result, strengthening the communication with the school-parent union and the headman, teaching the students about the combined classes during the education process in the faculties, and sending the students to the villages for internship while they were at the faculty. The recommendations of the Directorate of National Education to be more sensitive to the requests of teachers authorized by the principal and to give courses and seminars to teachers working in multigrade classes are among the results. It is stated that teachers authorized by the principal should undergo in-service training with a rich administrative content. It has been concluded that the Ministry of National Education should establish a commission within the Ministry that can produce solutions to the problems experienced in primary schools with multigrade classes, and that teachers authorized by the principal should definitely receive training on official correspondence during their undergraduate education.

As a result of the research, it is seen that the physical problems and technological deficiencies are the source of many problems, and at this point, unlike the solution suggestions reached as a result of the researches in the literature, the technological problems and other problems that

arise due to this problem, by using their personal computers, by using their personal phones and personal mobile phones. It turns out that they are trying to produce solutions using internet packages. In addition, it emerges as a different solution that some problems related to education and training services can be done by consulting the administrators in other schools. As a result of the research, it is seen that the physical problems and technological deficiencies are the source of many problems, and at this point, unlike the solution suggestions reached as a result of the researches in the literature, the technological problems and other problems that arise due to this problem, by using their personal computers, by using their personal phones and personal mobile phones. It turns out that they are trying to produce solutions using internet packages. In addition, it emerges as a different solution that some problems related to education and training services can be done by consulting the administrators in other schools.

REFERENCES

- Akdoğan, M. (2007). Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Yönetim Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Altan, B. A. (2018). Değişen Dünyada Okul. Kastamonu Eğitim Dergisi, 26(5), 1581.
- Arslan, C. (2013). Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yönetimle İlgili Sorunlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 5(2): 368-388
- Çıkrık, M. (2017). Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin Sorunları (Denizli ve Erzurum Örnekleri). Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Döş, İ. ve Sağır, M. (2013). Birleştirilmiş Sınıflı İlkokulların Yönetimsel Sorunları. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17 (2), 237-250.
- Gözler, A. (2009). Birleştirilmiş Sınıflı Okulların Yönetim Problemleri ve Çözüm Önerileri. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Gözler, A. ve Çelik V. (2013). Birleştirilmiş Sınıflı Okulların Yönetim Problemleri. Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi, 3 (4), 157-182.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, 1(1): 62-80.
- Karayel, E. (2017). Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması Olan İlkokullarda Görevli Öğretmenlerin Yaşadığı Sorunlar. Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi, 1(1): 26-39.
- Koçak, A. ve Arun Ö. (2006). İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu. Selçuk İletişim, 4(3): 21-28.
- Köksal, K. (2005). "Türkiye'nin Gerçeği Birleştirilmiş Sınıflı Okullar", Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, (3), 8.
- Kubanç, Y. ve Şama E. (2017). Müdür Yetkili Öğretmenlerin Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri: Van İli Örneği. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(1): 268-285.
- Little, A. W.(1994). Multigrade Teaching: A Review Of Researchand Practice, Education Research, Serial No:12, London.
- Mechik, M. E. (2018). Köy Okulları Değişim Ağı 2018-2019 Faaliyet Raporu. İstanbul: Köy Okulları Değişim Ağı Derneği.

- Milli Eğitim Bakanlığı. (2021). http://sgb.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KNO=424/04.10.2021.
- Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (2019). Köy Öğretmeninin Başucu Kitabı. Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Sidekli, S., İbrahim C. ve Yıldırım A. (2015). "Köyde Öğretmen Olmak: Birleştirilmiş Sınıf". Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17 (1), 311-331.
- Tekışık, H. H. (1989). Birleştirilmiş Sınıflı Köy Okullarında Öğretim. Ankara: Rehber Yayınevi.
- Tekindal, M. ve Arsu, Ş. U. (2020). Nitel Araştırma Yöntemi Olarak Fenomenolojik Yaklaşımın Kapsamı ve Sürecine Yönelik Bir Derleme. Ufkun Ötesi Bilim Dergisi, 20 (1), 153-182.
- Tosun, F. Ç. ve Filiz, T. (2017). Müdür Yetkili Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Ekonomik ve Okul İşletmesiyle İlgili Sorunlar. Elementary Education Online, 16 (3), 978-991.
- Uğurlu, H. (2020). Bilimsel Araştırmalarda Etik. Ahi Evran Akademi Sosyal Bilimler Dergisi, 1(1), 67-78.
- Van Manen, M. (2007). Phenomenology of practice. Phenomenology & Practice. 1(1), 11-30.
- Yüksel, A. N. (2020). Nitel Bir Araştırma Tekniği Olarak: Görüşme. Social Sciences Studies Journal, 6(56): 547-552.